

מוסף מיוחד המוקדש לשני בספטמבר, יום פתיחת בתי-הספר בישראל, מביא קטעים מנאומו של שר החינוך והתרבות, מר אבא אבן, בכנסת ומתעכב במיוחד על שתי בעיות בוערות בשדה החינוך. שדה המקיף 600 אלף ילדים ובני-נוער. זאת אומרת

כל אזור רביעי במדינה

בני-נוער שראשית חינוכם נתקבלה בכיתה א' של בתי-ספר יסודיים בישראל הריבונית, אחרי קום המדינה.

אינו מסוגל לקרוא

אחר הניתוח הסטטיסטי היבש, עבר השר לאחד המסמכים המזעזעים שהחכרו אי-פעם בכנסת:

לפני הודש ימים קיבלתי דו"ח המשתרע מאשדוד עד אילת. המדובר בילדים שלמדו בבתי ספר יסודיים בישראל מתגן ועד לכיתה ח', כלומר תוצר של 9 שנים. המפקח על הדרום (המתמודד עם בעיה זו זה עשר שנים) כותב דברים קולעים ונמרצים: — "מחובתי להעמידך על חומרת המצב בשדה החינוך של בני השכבות הנחשלות, על דלות ההישגים ועל מיעוט ההתקדמות העומדת בחוסר יחס מדאיג לצרכי המדינה. אחוז התלמידים שאין מגיעים להישגים מינימאליים הנו 35 עד 40". וכאן יש הגדרה למונח זה אי-השגת הישגים מינימאליים: "המושג חוסר הישגים מינימאליים פירושו שילד מסוים (פירושו למעלה משליש מ-3,045 הילדים המסיימים כיתה ח' בבית-ספר יסודי) מסיים את בית-הספר היסודי ואינו מסוגל לקרוא עתון או ספר פשוט ולהבינו". אינו מסוגל לכתוב מכתב באותיות קריאות ובי לשון מובנת; אינו מסוגל להשתמש בארבע פעולות החשבון; הוא נעדר מושגים ברורים וראשונים על עם ישראל, מדינת ישראל והי עולם הסובב אותו — משמע — תוצר בחינוך של 8-9 שנים בארץ, שכן חלק ניכר של ילדים שבהם מדובר החל את חינוכו בגן חובה או אף בגן גילאי 4 — הינו לעתים קרובות נער שלא קנה אף את היסודות הפשוטים הנדרשים לאזרחות במדינה דמוקרטית והוא מלא רגשי קפוח ואכזבה ולא פעם — איבה נגד החברה, שאין ניתן לו להשתלב בה שילוב יוצר ומעורר סיפוק".

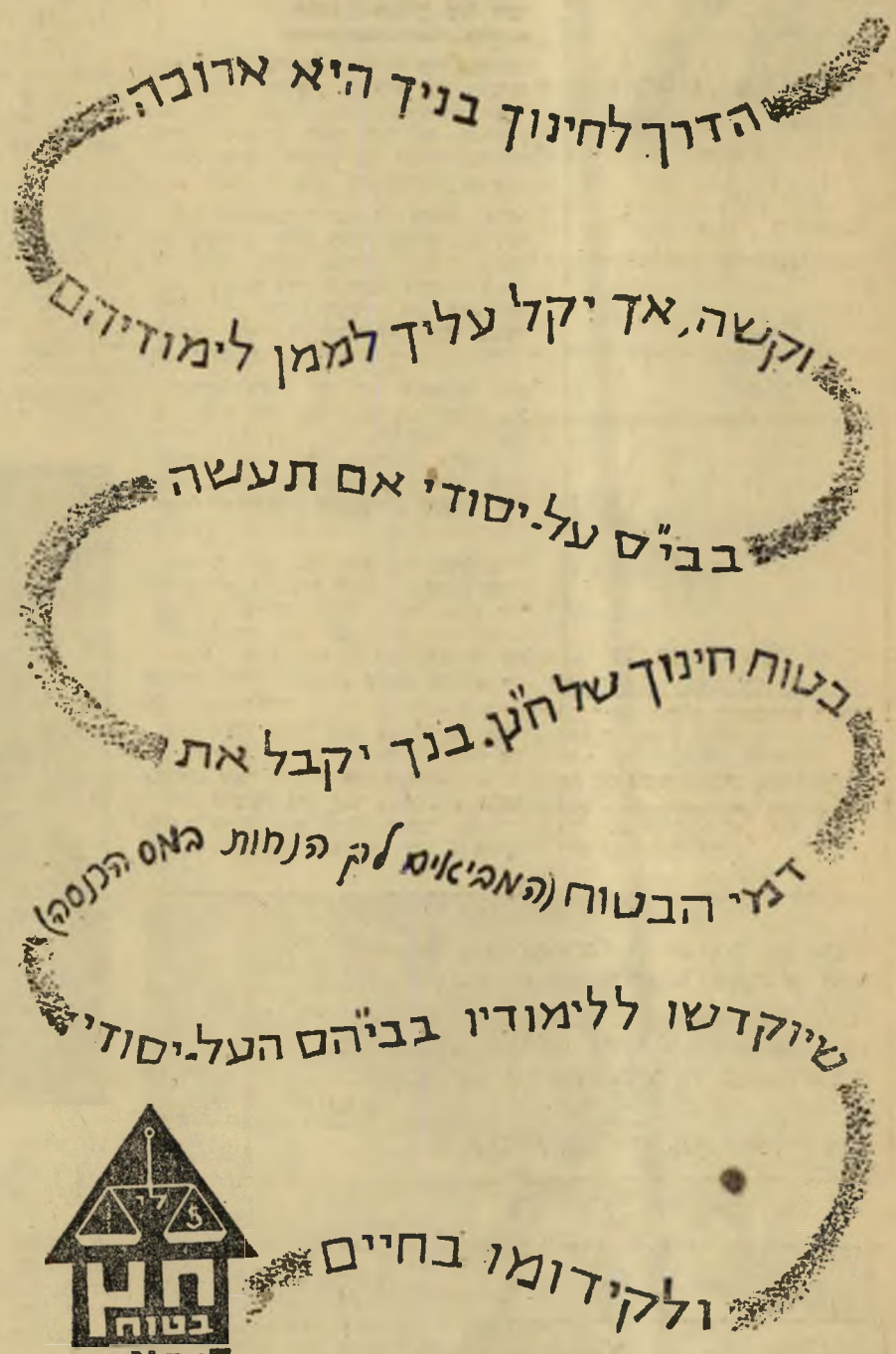
אינו צריך רשיון

ואחר הדריח העגום הזכיר השר בעייה חשר בה לא פחות, הלא היא בעיית בתי-הספר ה"תיכוניים עליהם אין השגחה:

מערכת החוקים בישראל מטפלת טיפול מפורט ומחייב בחינוך היסודי. היא גם כוללת חוק הקובע מעמד חשוב לממשלה בהכוננת החינוך הגבוה. האזרח בגיל 14-18 נעלם כליל מעיני המחוקק ואינו משמש נושא לדאגתו ואחריותו. זוהי תופעה נדירה מאד בעולם. אפילו באותן מדינות בהן החינוך העל-יסודי אינו חינוך חובה או חינוך קיימת תחיקה הקובעת אחריות ממלכתית לקיומו ולהכוננתו של חינוך זה. הי משמעות של היעדר חוק מבחינת המעמד והמשק הציבורי ראשית להדאיגנו. אך בבואי לקבוע צורך בחוק לחינוך על-יסודי אני מונחה ע"י שיקולים מעשיים ביותר. אין בידי הממשלה, להלכה או למעשה, שום מעמד ביזמת הקמתם של בתי-ספר על-יסודיים. משרדנו קורא בעתון על הקמת גמנסיה פה ובי"ס מקצועי שם. אין על מוסדות אלה שום חובה לקבל רשיון או תעודה שתעיד על מילויים של תנאים יסודיים מבחינת הרמה החינוכית, סמיכותם של מורים, יעילותו של ניהול, מצבם הבריאותי של מיבני. אין בידי המשרד אפשרות להמליץ על הקמת מוסד מסוג זה או אחר לאור שיקולי מדיניות חינוכית לאומית. רוב בתי-הספר ה"תיכוניים המעולים מוקמים והולכים בריכוזי היישוב העירוניים הגדולים. משתכנעים הורים כי חינוך תיכון משובח הוא קניין שאפשר ל"השיגו רק בערים הגדולות והמבוססות.

יסודי; 40,000 במערכות החינוך הערבי; וכ- 14,000 במוסדות בעלי רמה אוניברסיטאית מוכרת. רובם של אלה הם בני הארץ, ראשית-תבואתה של מדינת ישראל העצמאית. בשנת הלימודים הבאה ייכנסו לאוניברסיטאות שלנו

כ-600,000 ילדים ובני נוער, למעלה מרבע מניין אזרחי המדינה, מצויים בתוך שרשרת החינוך שהוליותיה נמתהות מגני-הילדים ועד למוסדות ההשכלה הגבוהה. מהם 470,000 ב"חינוך היסודי היהודי, 77,000 בחינוך העל-

טכני כוון
ניתות בוקר ועוב
לא כסטרנים

תל-אביב
 רחוב בלפור 6

נפתחים קורסים חדשים
 בגרות ומוקדמות

כיתות מיוחדות לבוגרי י"א, י"ב
 ספרי לימוד בהוצאת בית הספר

ירושלים
 רחוב יפו 33, בית יואל

חיפה
 רחוב ביאליק 17

דחף